

Enligt sändlista

BILDANDE AV
Gammtrattens naturreservat

Objektnummer	2000674
Län	Västernorrland
Kommun	Örnsköldsvik
Socken	Anundsjö
Fastighet	Östra Anundsjö 2:3 del av Svartsjö 1:5 del av Stavro 1:5
Markägare	Staten genom naturvårdsverket samt Holmen skog.
Förvaltare	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning	23 km nordost om Solberg
Mittpunkt	x: 1613927 y: 7085574 (Rikets nät)
Areal [hektar]	743,9
Prod skogsmark [ha]	664,0
Natura 2000	SE0710107
Naturtyper [ha]	Tallskog 82,4 Granskog 146,4 Barrblandskog 168,8 Barrsumpskog 33,9 Lövblandad barrskog 180,7 Triviallövskog 1,3 Lövsumpskog 1,1 Hygge 48,4 Impediment 37,1 Vatten 1,6 Myr 41,2 Övrigt 1

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Detta beslut upphäver tidigare beslut 1998-12-02, diarienummer 231-1094-94. Det nya beslutet har tillkommit på grund av en justering av reservatsområdets gräns och revidering av skötselplan.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap, 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 22 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm (1998:1252), att de föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser som framgår av detta beslut skall gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller från 31 mars 2010 även om beslutet överklagas.

I enlighet med 2 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm, ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar länsstyrelsen att fastställa bifogad skötselplan.

SYFTE

Området skyddas i syfte att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö, närmare bestämt ett stort och varierat barrnaturskogsområde som har mycket av de strukturer, såsom gamla träd, döda stående och liggande träd, vilka är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem. Detta skall ske genom att låta området i huvudsak utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Väl avgränsade brandpräglade talldominerade partier bör naturvårdsbrännas i syfte att vidmakthålla en brandpräglad bestandsstruktur.

De i området ingående Natura 2000-habitaten och arterna ska bevaras i gynnsam bevarandestatus, vilket innebär att dessa finns kvar i långsiktigt hållbar omfattning.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad eller annan anläggning.
- 2 bedriva täkt, anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, muddra, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark och block.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga väg, stig eller spång.
- 5 anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.

- 6 avverka, fälla eller skada växande eller döda träd, upparbeta vindfällan eller utföra annan skogsvårdsåtgärd.
- 7 sprida kemiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer.
- 9 framföra motordrivet fordon annat än på befintlig väg för motorfordonstrafik, samt i samband med uttransport av skjutna älgar och björnar, varvid risken för skador på mark och vegetation ska minimeras.
- 10 upplåta mark för militär övningsverksamhet.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgränsen.
- 2 uppsättning av informationstavlor.
- 3 kontrollerade bränningar i naturvårdande syfte samt därtill hörande åtgärder såsom eventuell avverkning av gran och eventuell anläggning av mineraljordssträng eller liknande avgränsande åtgärder.
- 4 eventuellt tillskapande av lämpligt substrat som ringbarkningar/fällningar av gran eller annan åtgärd i syfte att gynna större barkplattbagge.
- 5 igenläggning av den väg som fortsätter från vändplanen vid Trattbergstjärnen norrut.
- 6 undersökningar av mark, vatten, vegetation och djurliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
- 2 insamla mossor, svampar eller lavar med undantag för plockning av matsvamp för husbehov.
- 3 genom grävning eller på annat sätt skada mark och block.
- 4 insamla eller föra bort ryggradslösa djur. Undantag gäller vid vetenskapliga undersökningar då tillstånd kan sökas hos länsstyrelsen.
- 5 klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet.
- 6 framföra motordrivet fordon, med undantag för befintliga skogsbilvägar.
Undantag gäller även vid vetenskapliga undersökningar då tillstånd kan sökas hos länsstyrelsen för att framföra motordrivet fordon i samband med provtagning.
- 7 sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.

8 utföra vetenskapliga undersökningar som innebär markering av provytor eller annan åverkan inom reservatet utan länsstyrelsens tillstånd.

9 använda området för idrottsarrangemang utan länsstyrelsens tillstånd.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för underhåll av befintlig väg samt för de åtgärder som som anges under B och specificeras i fastställd skötselplan.

Föreskrifterna utgör inte hinder för bedrivande av renskötsel, inklusive exempelvis snöskoterkörning, i enlighet med bland annat rennäringslagen (1971:437) och terrängkörningsförordningen (1978:594).

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Områdesbeskrivning

Reservatet är ett 744 hektar stort naturskogsområde (420 - 578 m ö h) med bergen Siberget i väster, Gammtratten i mitten och Lilltratten i öster. Terrängen är starkt kuperad. Berggrunden är en mosaik av urgraniter och revsundsgranit omgivet av sedimentgnejser med pegmatitgångar. Reservatet ligger mellan två isälvsstråk och består mestadels av normalblockig, sandig-moig morän med inslag av hällmark på topparna och myrmark i svackorna.

Marken är fuktig med myrstråk och översilad mark. Spår av dikning saknas. I reservatsområdets östra delar ligger Trattbergstjärnen och små bäckar rinner nedför sluttningarna på flera ställen. Trädskiktet domineras av gran men har också inslag av tall, björk, asp, en och sälg. Granen är naturligt föryngrad med en medelålder på 130 år. Brandspår och äldre stubbar från dimensionsavverkningar finns över stora delar av området, även på de östliga myrarna.

Hällmarken på Sibergets och Gammtrattens toppar är tallbevuxen. Björk dominerar i mindre partier vilket ger karaktär av fjällbjörkskog. Den magra höjdläggesskogen mellan 450 - 530 m har endast lokala naturskogsbestånd men visar ändå tydliga tecken på skoglig kontinuitet. Utmed bergens sluttningar finns till exempel gammal granskog och brandpräglade tallbestånd med mycket död ved.

I syd-och västlägen samt på väl översilade platser under 450 m är skogen delvis högproduktiv. Den äldre naturskog som omger de sluttande myrarna på östra Gammtratten har ett stort inslag av torrakor och lågor i alla nedbrytningsstadier. Det så kallade Trattstupet på Gammtrattens sydvästra sida är mäktigt. Nedanför stupet finner man grova gamla tallar på upp till 70 cm i diameter. Även aspar trivs här. Söder om bergfoten ligger ett granskogsområde med insprängda gammeltallar. Här har den mycket sällsynta arten större barkplattbagge (*Pytho kolwensis*) och även dess släkting mindre barkplattbagge (*Pytho abieticola*) påträffats. Den större barkplattbaggen lever på färska, grovbarkiga granlångor, gärna på fuktig mark. Arten är akut utrotningshotad, inte bara i Sverige, utan i hela världen.

Den skogliga kontinuiteten i området har gett flera naturskogsarter ett gott fäste. Rödlistade arter såsom lappticka (*Amylocystis lapponica*), gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*) och rynkskinn (*Phlebia centrifuga*) är vanligt förekommande över hela området. Lunglav (*Lobaria pulmonaria*) och hänglav är också frekvent förekommande. Här finns även ett antal verkliga rariteter som mörk rödprick (*Arthonia incarnata*), stiftgelelav (*Collema furfuraceum*) och den sällsynta vedsvampen *Antrodia infirma*.

I den östra delen av reservatet finns en nybruten skogsbilväg som når ända in i naturskogen på Gammtrattens nordöstra del. Dalgången vid Trattbergstjärn och Lilltratten är till stora delar uthuggen innan reservatet bildades och tall och gran nyplanterades 1993/94.

Fågellivet har ett inslag av naturskogsarter såsom lavskrika, tjäder, järpe, tretåig hackspett, och spillkråka. Björn, kungsörn och lo besöker regelbundet reservatet.

Natura 2000

Det gamla reservatsområdet är utpekad att ingå i EU:s nätverk Natura 2000 enligt art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet. Justeringen av reservatsgränsen innebär att delar av Natura 2000-området ligger utanför den nya reservatsavgränsningen. Dessa delar är gamla hyggen där det växer ungskog. Andra tillkommande delar av reservatet har höga naturvärden men ingår ej i Natura 2000-nätverket. Gränsen för Natura 2000 området bör således snarast justeras så att reservatsområdet och Natura 2000-området stämmer överens geografiskt.

Inom Natura 2000-området finns i direktivet ingående naturtyper (se nedan) och följande arter; lodjur, större barkplattbagge, järpe, tjäder, spillkråka, tretåig hackspett, orre och hökuggla. En särskild bevarandeplan är framtagen för Natura 2000-området.

Framtida verksamheter i anslutning till reservatet som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området, kan kräva tillstånd. Detta regleras dock ej av föreskrifterna för reservatet, utan av annan lagstiftning (miljöbalken 7 kap 28 § m fl).

I naturreservatet ingår följande naturtyper enligt art- och habitatdirektivet, areal i ha (*=prioriterad art eller naturtyp):

3160	Dystrofa sjöar och småvatten	2 ha
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	51 ha
9010	*Västlig taiga	587 ha
91D0	*Skogbevuxen myr	22 ha

Ärendets beredning

Vid Domänverkets bolagisering 1992 lämnades vissa områden med särskilt stora naturvärden kvar i statens ägo. I en överenskommelse 1995 mellan Statens Fastighetsverk och Naturvårdsverket beträffande fastighetsförvaltningen, fastslogs att sådana områden normalt skall förvaltas av Naturvårdsverket. Regeringen uppdrog därefter åt berörda länsstyrelser att besluta om erforderliga förordnanden enligt naturvårdslagen. Beslut om inrättande av Gammtrattens naturreservat fattades 1998.

Gammtrattens naturreservat finns redovisat som ett naturvårdsobjekt med högsta skyddsvärde i översiktsplanen från 2007 för Örnköldsviks kommun. Inga motstående intressen finns redovisade i kommunens översiktsplan. Gammtratten finns också som naturvårdsobjekt nr 85224 vid länsstyrelsen.

1995 föreslogs området av länsstyrelsen till Natura 2000-nätverket och det godkändes av regeringen samma år. Under 2005 utarbetade länsstyrelsen en bevarandeplan för Natura 2000-området.

2006 påbörjade länsstyrelsen en revidering av reservatets skötselplan. Under detta arbete uppmärksammades det att inom reservatet fanns avverkade områden med ungskog och utanför området fanns skogar med höga naturvärden. Länsstyrelsen påbörjade därför diskussioner om möjligheten att justera gränsen med markägaren till omgivande mark, Holmen skog AB. I skrivande stund pågår förhandling om markbyte och ekonomisk ersättning mellan Holmen skog AB och Naturvårdsverket.

Under remissbehandlingen har information hämtats från digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret. Därvid har inga motstående intressen eller andra försvårande omständigheter påträffats.

Yttranden har inkommit från Regelrådet, Vilhelmina norra sameby, SGU, Skogsstyrelsen och Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU (institutionerna för vatten och miljö samt ekologi). SGU har synpunkter på beskrivningen av områdets geologi och SLU (inst för vatten och miljö) har synpunkter på utformningen av vissa föreskrifter som direkt påverkar deras verksamhet i området såsom möjlighet att framföra motorfordon för transport av materiel och dyl och att märka ut provytor. Inga instanser har något att invända mot reservatets bildande.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har beaktat de vid remissförfarandet inkomna synpunkterna, genom bearbetning av beslut och skötselplan. Gällande SLUs synpunkter rörande deras verksamhet i området så har de ett gällande tillstånd från det gamla reservatsbeslutet enligt nuvarande föreskrift C8. Tillståndsplikt för nyttjande av motorfordon i samband med provtagning för vetenskapliga undersökningar är tillagd till föreskrift C6.

Gammtratten är ett stort, sammanhängande naturskogsområde vars naturliga strukturer mycket lite har påverkats av mänskliga aktiviteter under senare tid. Sålunda har nybildning av skogsbiologiskt viktiga strukturer som äldre träd och död ved tillåtits och de utgör i dag påtagligt inslag i stora delar av området. Ett flertal rödlistade arter som kräver skoglig kontinuitet finns därför inom reservatsområdet. Dessa värden är fåtaliga i dagens skogsbrukspräglade landskap och hotas av ett konventionellt skogsbruk. Genom naturreservatsbeslutet undanröjs dessa hot och förutsättningarna för bevarande av naturskogsmiljön med dess strukturer och därtill hörande arter förbättras.

Länsstyrelsen bedömer att området signifikant bidrar till uppfyllandet av miljömålet "Levande skogar". Området passar väl in i länsstyrelsens och skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog från december 2005, där denna typ av artrika naturskogsmiljöer med mycket höga värden på beståndsnivå pekas ut som prioriterade.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till Regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, Avdelningen för miljö och natur, 871 86 HÄRNÖSAND.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Kristin Lindström telefon 0611-34 92 58, kristin.lindstrom@lansstyrelsen.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Örnsköldsviks Allehanda. Den dag kungörelsen varit införd i ortstidning anses berörda ha fått del av beslutet.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit Peter Ekström, jurist, Magnus Agnemo, samhällsplanerare, Britt Marie Lindström chef sektionen för skydd och skötsel samt Anna Otmalm, chef Avdelningen för miljö och natur.

Bo Källstrand
landshövding

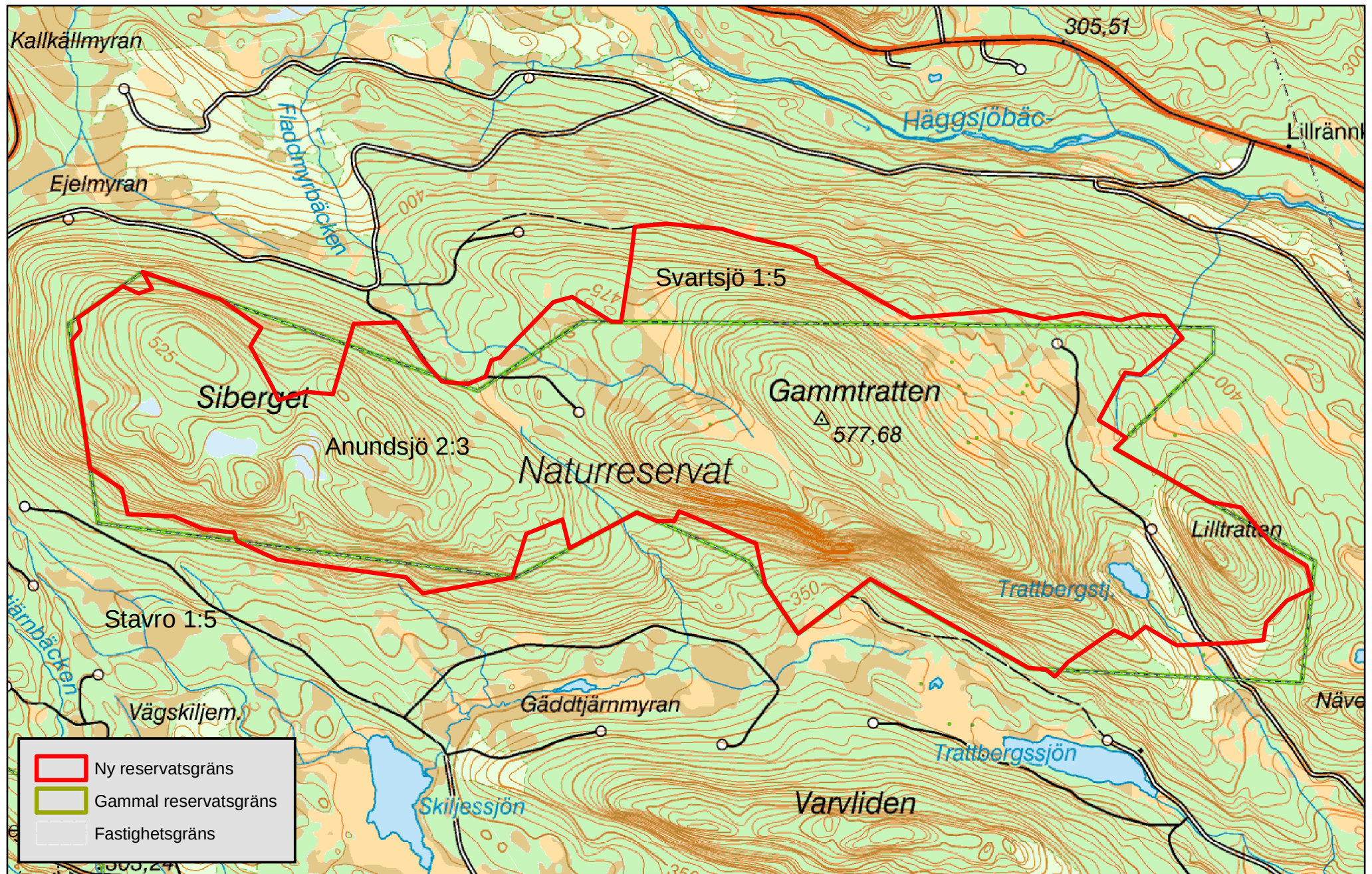
Kristin Lindström
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Beslutslista
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

Gammtrattens naturreservat Beslutskarta

Dnr: 511-18420-06

Länsstyrelsen Västernorrland. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188-Y

Skala 1:25 000

0 250 500 1 000 1 500 2 000
Meter

Skötselplan för *Gammtrattens naturreservat*

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter, information om Natura 2000 och en sammanfattande beskrivning av området. I den sammanfattande beskrivningen finns bland annat information om reservatets biologiska bevarandevärden.

Historisk markanvändning

Gammtratten har under lång tid varit och är fortfarande renbetesland. Enligt kartor från 1771 och 1789 tillhörde området Stavars Jaures Lappland och Arfvid Venicks Lappland och det är den tidigaste form av kolonisation som är dokumenterad. Lappskattelanden var avgränsade landområden som utnyttjades av samer mot en viss skatt som betalades till kronan. Idag är området vårvinterbetesland för Vilhelmina Norra sameby.

Stora delar av den äldre skogen i reservatet är påverkat av tidigare dimensionsavverkningar men den goda förekomsten av kontinuitetskrävande lavar och vedsvampar indikerar att uttagen överlag har varit relativt småskaliga.

Det finns några ytor med hyggen och ungskog i reservatets sydöstra del. De hyggen som togs upp sist planterades med tall och gran 1993/1994.

Kulturmiljövärden

Riksantikvarieämbetet har inte registrerat några fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar.

Det går en gammal stig i öst-västlig riktning genom reservatet. I övrigt är inga andra kulturspår kända inom reservatsområdet.

Friluftsliv

Området besöks i ringa omfattning av allmänheten. Stigen som går genom reservatet underhålls inte av förvaltaren. En informationstavla finns uppsatt vid reservatsgränsen vid den väg som går in i reservatet norrifrån.

Gränser

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsas reservatsgränsen. Det står markägaren fritt att ta till vara det gränsvirke som avverkas då reservatsgränsen huggs upp.

Brand

Om spontan brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning skall ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Servitut och samfälligheter

Några samfälligheter eller servitut som belastar reservatsfastigheten är inte kända.

Forskning och miljöövervakning

Gammtratten är ett av 10 områden där ett forskningsprojekt som utvärderar värdet av död ved för skalbaggar och vedsvampar ur ett bevarandeperspektiv pågår. Stockar har lagts ut i reservatet och behandlats med svamp, bränts och beskuggats. I anslutning till stockarna finns också högstubbar som studeras. Skalbaggarna fångas med insektsfällor. Stockarna i reservatet jämförs med stockar på hygge och i gammal avverkningsmogen skog. Projektets första fas är klar. Tanken är dock att låta stockarna brytas ned och vid flera tillfällen studera vilka arter som koloniserar stockarna. Projektet drivs av institutionen för vilt, fisk och miljö, SLU i Umeå i samarbete med institutionen för ekologi, SLU i Uppsala, Holmen skog, Sveaskog, Scaninge samt länsstyrelserna i Västerbottens och Västernorrlands län.

Söder om Gammtrattens topp görs en studie av habitatval och spridningsförmåga hos större barkplattbagge, *Pytho kolwensis*. Inom Gammtrattens naturreservat finns en av sju provytor och den är utmärkt med aluminiumpinnar och snitslar. En röd skylt talar om att området är en försöksyta. Studien leds av Roger Pettersson, institutionen för vilt, fisk och miljö, SLU i Umeå, och finansieras av WWF.

Inom och strax söder om området utförs en långsiktigt och tvärvetenskaplig miljöövervakning. Integrated Monitoring, IM, görs i små avrinningsområden på initiativ av och med medel från Naturvårdsverket. IM-programmet ingår i FN/ECE-konventionen om begränsning av långtransporterade luftföroreningar där många länder samarbetar för att följa effekterna på mark, vatten och vegetation. Vid den norra infarten till Gammtratten finns en klimatstation och 70 m söder om området finns en vattenprovtagningsstation i bäcken. Nederbördssamlare, aluminiumstavar och gula, nedbrytbara snitslar är utplacerade. Vattendelare är utmärkt med orange trästavar. Projektet samordnas vid institutionen för vatten och miljö, SLU i Uppsala.

Jakt

Nyttjanderätten till småviltjaktoch älgjakt på fastigheten Östra Anundsjö 2:3 innehas t om 30 juni år 2013 av Trattbergets jaktlag. Uppsägning för upphörande eller begäran om villkorsändring skall ske senast sex månader före avtalstidens utgång.

Jakträttshavarna har att noga följa gällande lagar och bestämmelser rörande jakt samt övriga för naturreservatet gällande föreskrifter. Torrakor får under inga omständigheter användas till ved. Terrängtransport av skjutna älgar/björnar skall ske med minsta möjliga skada på mark och vegetation. Jaktorn får inte uppföras och siktgator får inte röjas utan länsstyrelsens tillstånd.

Fiske

Fiskerätten inom Östra Anundsjö 2:3 (däribland Trattbergstjärnen) tillhör markägaren, dvs staten genom Naturvårdsverket. Fiskerätten inom Svartsjö 1:5 samt Stavro 1:5 tillhör markägaren, dvs Holmen skog.

Naturvårdsbränning

Ett av reservatets syften är att söka återskapa och upprätthålla en brandpräglad tallskogsmiljö. Därför planeras en mindre del av reservatsområdet att naturvårdsbrännas, se skötselområde 2.

När naturvårdsbränning är nära förestående bör informationsskyltar sättas upp för att upplysa allmänheten om var och när bränningen skall ske, vem som utför naturvårdsbränningen samt telefonnummer till ansvariga. Information om syftet med skötselåtgärden samt naturtypen knuten till brand bör också finnas med.

När naturvårdsbränningar planeras att genomföras i området bör institutionen för vatten och miljö på SLU samt IVL kontaktas så att de kan bevaka och ta hänsyn till den störning som uppkommer med anledning av naturvårdsbränningen på deras depositionsmätningar.

Natura 2000

Reservatet ingår i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. För Natura 2000-området finns en bevarandeplan i vilken det anges vad som krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för utpekade habitat och arter. Målen och åtgärderna i denna skötselplan är utformade för att överensstämma med de mål som finns i bevarandeplanen. Vissa mål i bevarandeplanen har dock av praktiska skäl ej införlivats i skötselplanen för reservatet.

Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen utser en ansvarig för skötsel, underhåll och praktisk tillsyn av informationstavlor, markeringar etc. Uppdraget regleras i avtal. Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen när det gäller efterlevnaden av reservatsbestämmelserna.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Området har indelats i tre skötselområden, se skötselkartan.

Skötselområde 1

Brandpräglade tallbestånd i östra delen av reservatet.

Övergripande mål

Att bibehålla och förstärka den brandpräglade tallskogen i området samt skapa förutsättningar för brandgynnade arter.

Detta innebär bland annat att:

- det brinner (vildbrand eller naturvårdsbränningar) i skötselområdet på totalt minst 5 hektar i snitt var 20:e år.

- minst 75 % av de viktiga strukturerna såsom äldre tallar (>150 år) samt torr död ved skonats i branden.

Målet gäller som snittmått över hela skötselområdet. Möjligheten att nå detta mål är beroende av vilka förebyggande metoder som kan användas för att skydda dessa strukturer.

- minst 10 % av träden i de brända bestånden har fått stamskador (bildat brandljud) eller dödats av branden.

Målet gäller som snittmått över hela skötselområdet.

Åtgärder

- Naturvårdsbränning

Genomförs i delområde A och B, se delområdesbeskrivningarna samt bifogad delområdeskarta.

- Röjning av gran

Genomförs i delområde C om naturvårdsbränning är svårgenomförbart.

En viktig målsättning med naturvårdsbränningarna i Gammtrattens naturreservat är att på sikt återskapa en flerskiktad tallskog med en hög andel stående döda tallar, sk. torrakor, vilket är ovanligt idag. För att gynna flera olika arter knutna till brand är avsikten att de naturvårdsbränningar som genomförs är så varierade som möjligt i fråga om både intensitet och bränningsdjup. Generellt bör en strävan vara att åstadkomma en så hård brand (kraftig konsumtion av humuslagret) som möjligt. Detta för att skapa så optimala gröningsmöjligheter som möjligt för såväl tall som lövträd och kärlväxter. Bränningarna bör dock vara så lågintensiva, dvs. ha låg flammhöjd, att mortaliteten i trädsiktet kan hållas på en rimlig nivå men samtidigt vara tillräckligt intensiva för att skapa skadade träd. Bränningsledaren bör i möjligaste mån försöka se till att skona de äldre, brandljudade tallarna från att dö i branden och torrakor och lågor från att konsumeras av elden.

Inför genomförandet av naturvårdsbränning i reservatet skall en detaljerad bränningsplan tas fram för den del inom respektive delområde som skall brännas. Det är viktigt i framtagandet av dessa detaljerade bränningsplaner att beakta de förslag till åtgärder som finns i de åtgärdsprogram för hotade arter som behandlar brandpräglade skogsmiljöer och naturvårdsbränning. Såväl mål med bränningen som alla nödvändiga säkerhetsåtgärder skall specificeras i planerna. Gränserna i skötselplanen är preliminära och kan i den slutliga bränningsplanen komma att ändras. En god planering behövs för att säkra gränserna mot omgivande mark.

I restaureringsbestånden (delområde B och C) är syftet att tillskapa ett framtida brandpräglat bestånd genom att branden skadar de unga tallarna. De skadade träden kådimpregnerar sig för att läka stamskadan och blir därigenom mer motståndskraftiga mot svamp- och insektsangrepp. På så sätt kan de växa upp och bli mycket gamla för att sedan stå väldigt länge som torraka. Där naturvårdsbränning är svår att genomföra på ett säkert sätt (delområde C) kan röjningsåtgärder vara att föredra för att tillskapa ett tall- och lövdominerat bestånd.

Delområde A	80 - 120 årig brandpräglad tallskog på Lilltrattens västsluttning.
Skötsel:	Bör brännas för att bibehålla brandprägel i tallskogen, gynna brandinsekter och få tallföryngring. Avgränsas av väg i väster samt hygge i norr och söder. Vattentag från Trattbergstjärnen.

Delområde B	20-årig planterad tallungskog.
<i>Skötsel:</i>	Restaureras genom naturvårdsbränning eller motsvarande åtgärder som genomförs när skogen vuxit upp (om ca 20-30 år) och träden blivit så höga och grova att ett tillräckligt antal överlever bränningen.
Delområde C	20-årig planterad tallungskog öster om Trattbergstupet
<i>Skötsel:</i>	På grund av läget är naturvårdsbränning i dagsläget svårgenomförbart. För att gynna tall och lövträd kan selektiva röjningar av gran istället ske.

Skötselområde 2

Övrig skogsmark, myrmark och vatten

Övergripande mål

Att skogsmiljöerna utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer och innehåller strukturer som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem (såsom gamla träd och döda stående och liggande träd) och därmed kan utgöra livsmiljö för bland annat vedlevande arter såsom större barkplattbagge, (*Pytho kolwensis*).

Detta innebär bland annat att:

- Lämpligt substrat för större barkplattbagge, *Pytho kolwensis*, förekommer.

Åtgärder

- Inventering

En uppföljning av hur förekomsten av större barkplattbagge utvecklar sig ska göras.

- Väg och vägtrummor

Vägen i reservatets östra del ska bara underhållas fram till vändplanen vid Trattbergstjärnen. Samtliga vägtrummor som finns norr om vändplanen tas bort. Vägen grävs sedan av bakom vändplanen, se markering på skötselkartan.

I dagsläget är det inte aktuellt med andra åtgärder förutom uppföljning.

Även om inte så är fallet i dagsläget skulle det i en framtid kunna bli aktuellt att genomföra åtgärder för att gynna större barkplattbagge. Exempel på åtgärder kan vara att vid substratbrist skapa död ved genom att fälla vissa lämpliga granar i reservatet eller forsla dit död ved utifrån. Innan några åtgärder genomförs ska forskare kontaktas för samråd kring vilka eventuella åtgärder som bör utföras och hur uppföljning av den större barkplattbaggens populationsutveckling bäst genomförs. En övergripande analys av artens status nationellt och regionalt bör också genomföras för att utröna vilka som är de bästa bevarandeåtgärderna.

Skötselområde 3

Friluftsliv

Omfattar hela reservatet

Övergripande mål

Att området är fortsatt tillgängligt för besökare.

Detta innebär bland annat att:

- information finns på länsstyrelsens hemsida.

- informationstavlor rörande reservatet är uppsatta.

Åtgärder

- Information på hemsidan
En beskrivning av området läggs ut på länsstyrelsens hemsida.
- Informationstavlor
Placeras enligt skötselkarta.

Inga åtgärder förutom uppföljning.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

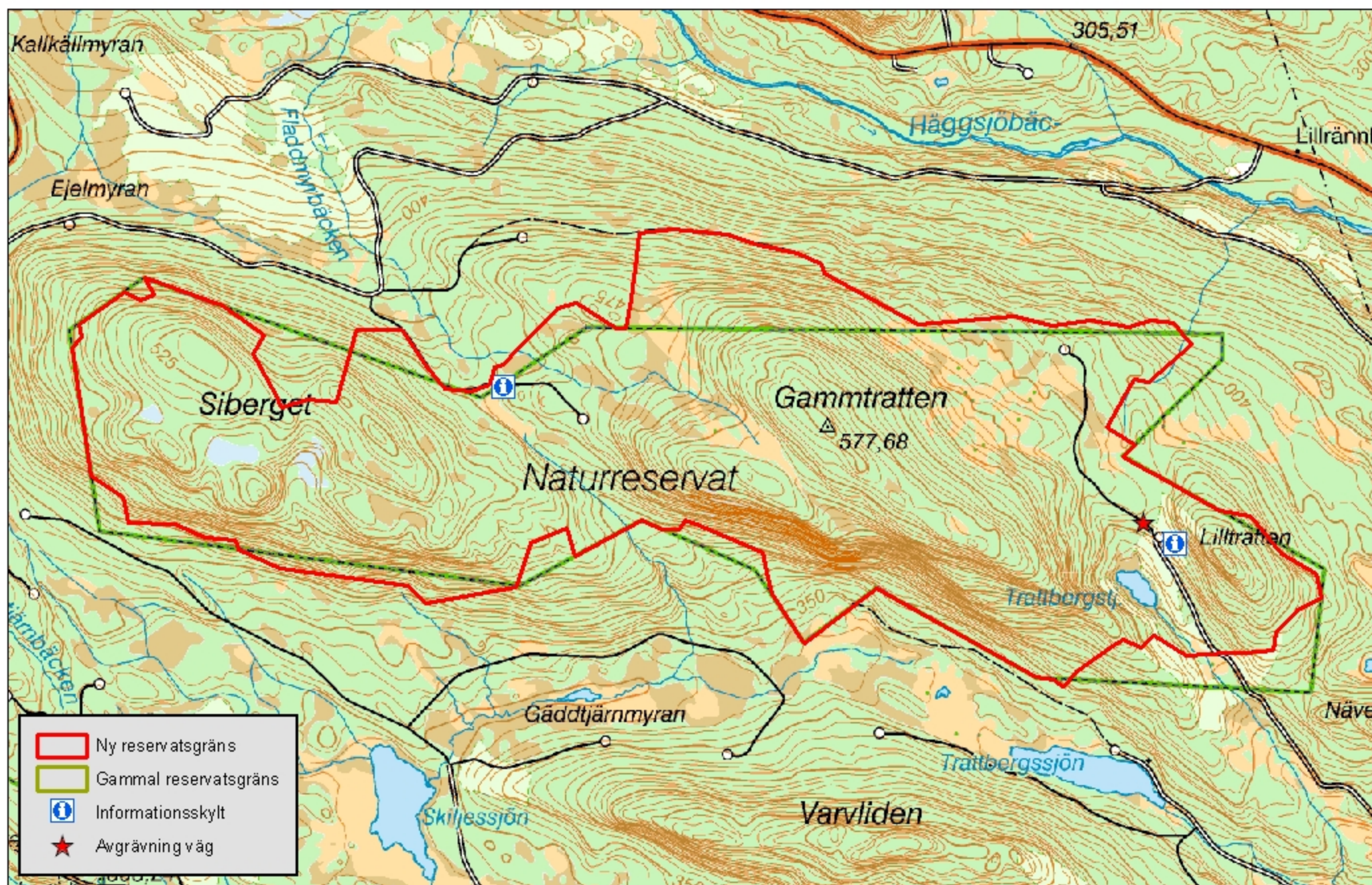
Prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Information på hemsidan	3	2011	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Informationstavlor	3	2011	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Inventering	2	2011	vart 6:e år	reservatsanslag
1	Naturvårdsbränning	1	2011		reservatsanslag
2	Röjning av gran	1	2012	vid behov	reservatsanslag
3	Väg och vägtrummor	2	2012	engångsåtgärd	reservatsanslag

Uppföljning

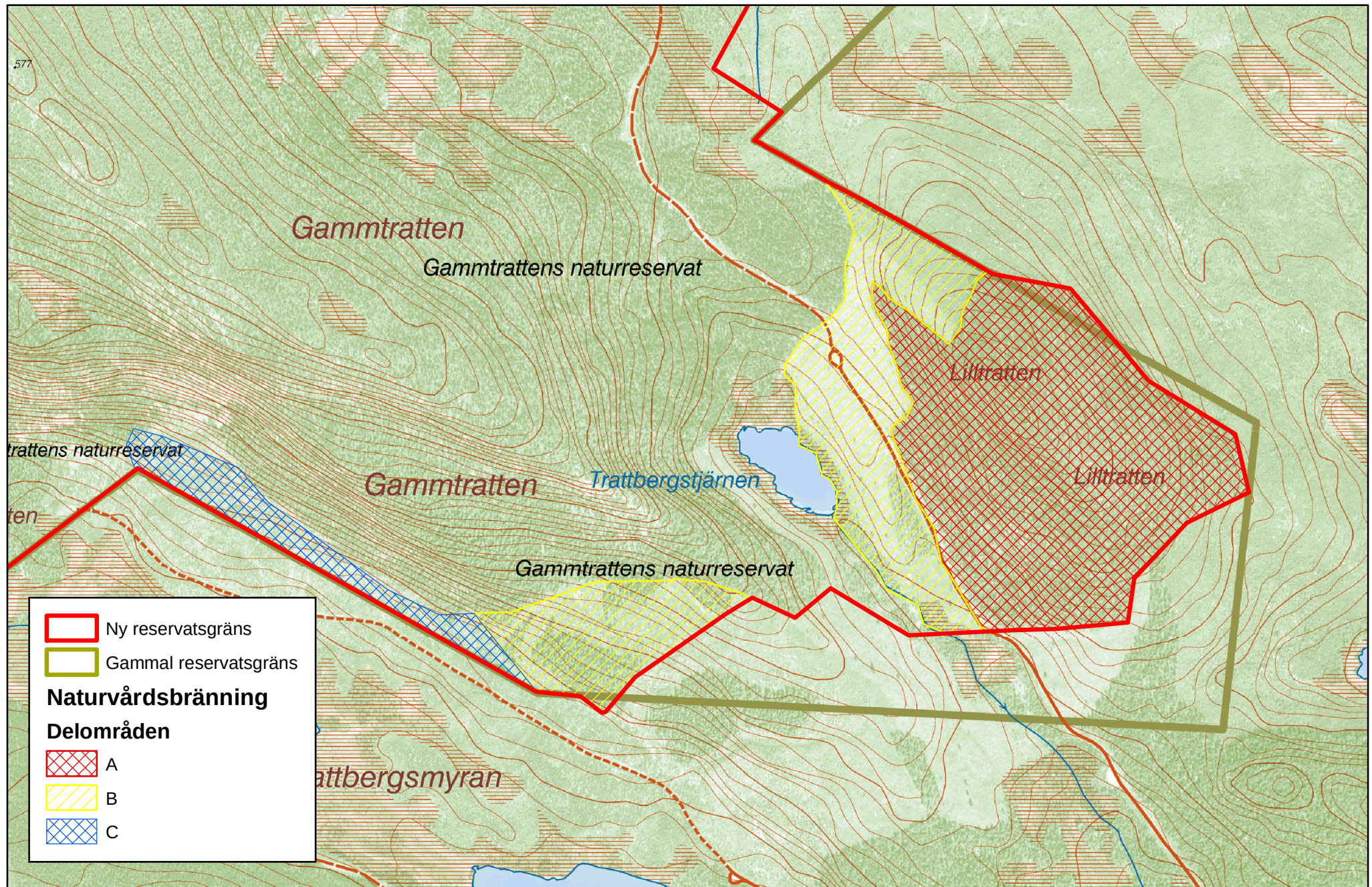
Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan.

Sammanfattning av uppföljning

Skötsel- omr	Kvalitetsmål	Intervall
1	minst 10 % av träden i de brända bestånden har fått stamskador (bildat brandljud) eller dödats av branden.	vid behov
1	minst 75 % av de viktiga strukturerna såsom äldre tallar (>150 år) samt torr död ved skonats i branden.	vid behov
1	det brinner (vildbrand eller naturvårdsbränningar) i skötselområdet på totalt minst 5 hektar i snitt var 20:e år.	vid behov
2	Lämpligt substrat för större barkplattbagge, <i>Pytho kolwensis</i> , förekommer.	vart 6:e år
3	informationstavlor rörande reservatet är uppsatta.	löpande tillsyn
3	information finns på länsstyrelsens hemsida.	löpande tillsyn

Gammtrattens naturreservat Delområden för naturvårdsbränning

Länsstyrelsen Västernorrland. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188-Y

Skala 1:10 000

0 125 250 500 750 1 000
Meter